СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVII. Ч. 258. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЛИСТОПАДА 1949. No. 258. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 5, 1949. VOL. LVII.
ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0807 / 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

КОМУНІСТИЧНІ ПРОВІДНИКИ ЗВІЛЬНЕНІ ЗА ПОРУКОЮ

ПОХІД ТОВПИ СПРИЧИНИВ МЕТУШНЮ И НОВІ АРЕШТИ.

Ню Йорк, 3 листопада. — Одинадцять засуджених комуністичних провідників добилися звільнення з тюрми за порукою в загальній сумі $260,000. Федеральний апеляційний суд не прихилився до внеску уряду, щоб порука винесла мільйон долярів ані не послухав внеску оборони, щоб випустити засуджених за кавцією $10,000, тобто тільки, кільки виносить грошева кара, на яку засуджені комуністи в додатку до тюрми. Звільнені з тюрми комуністи мають перебувати в окрузі федерального суду південної частини стейту Ню Йорк. Ця округа обіймає місто Ню Йорку і 11 повітів.

Грошева порука виносить по $30,000 за таких засуджених: Юджін Денніс, Джан Вилліемсон, Джейкоб Стечел і Ирвинґ Поташ. По $20,000 за таких: Бенджамин Дейвис, Генрі Винстон, Джан Гейтс, Гілберт Ґрін, Карл Винтер і Гус Голл. Кавцію склала про-комуністична організація звана „Конґресом Цивільних Прав". Вона свого часу заложила була поруку за Ґерґарда Айслера, який втік з нюйорського порту польським кораблем.

„Похід перемоги" й арештування ворохобників.

Ледви випустили засуджених коло години шостої ввечір, а вже коло год. 8-мої зібралися прихильники Бенджамина Дейвиса на вічу в залі на передмістю Ґарлем, замешканій ніґрами. Там виголосив промову ніґерський співак Пол Робсон, а потім Дейвис. Цей останній сказав, що він завдячує своє звільнення поставі його прихильників. При цій нагоді Дейвис „виматіркував" суддю Медіну за присуд. Після промов пішла товпа походом в напрямі іншої залі, щоб там відбути інше віче. Поліція супроваджала Дейвиса й двох інших засуджених, а саме Винстона й Тамсона, але побіч поліції їхало вантажне авто з гольосниками, з яких разраз виголошувано промови проти поліції за її „брутальність". Коли поліція пробувала усунути авто, товпа зчинила метушню, а з вікон посипалися на поліцію цегли й пляшки. Ранених є 4 поліцаї. Серед метушні арештовано шістьох ворохобників, які відповідатимуть за непослух владі.

К.І.О. В КОНКУРЕНЦІЇ З КОМУНІСТИЧНОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ.

Клівленд. — Конвенція Конґресу Індустріяльних Організацій рішила підтримати організацію нової світової Федерації Праці для спинення сили Світової Федерації Робітничих Юній, яка попала під комуністичний диктат. Резолюцію підтримали праві делегати, а ліві тільки маркували свою опозицію. Дуже різкі промови проти комуністів виголосили Джозеф Корен, з юнії морських робітників і Джейкоб Потовскі, з кравецької юнії. Корен незвичайно гостро критикував Гері Бриджеса з юнії докових робітників на Західному побережжі, критикував Гері Бриджеса з юнії докових робітників на Західному побережжі, називаючи його просто „брехуном".

„ШЛЯХ ПОСТУПУ" ПРИНОСИТЬ ДОБРОБУТ, КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН.

Сейнт Пол, Минн., 3 листопада. — Першу річницю своєї перемоги зазначив президент Труман твердженням, що „назадницький напрям" який позначився був у попередному конґресі перемінився тепер на „шлях поступу", який приносить добробут. Таким шляхом є середина між революційною дорогою лівих елементів і розпучливою дорогою, кладеною правими елементами. Це сказав Труман до здвигу народу з 400,000 осіб, які зібралися для відсвяткування століття стейту Минесоти. У залі Авдиторії було зібраних 16,000 осіб, а решта стояли на дворі. Він пояснив програму своєї праці в минулому й заповів дальшу працю, яка обіймає такі головні точки: Належна ціна за фармерські продукти; добрі платні для робітників; дбання про добру нагоду для малих бизнесменів і кооператив в противенстві до монополій; охорона природних багатств перед загарбанням лакомими людьми для їхнього особистого добра; запевнення доходу, а не „ласкавого хліба" для старих осіб і покалічених; суспільне забезпечення для родин та безробітних. Приличні мешкання за справедливу ціну; нагода науки для молоді; забезпечення здоровя нації; громадянські права для всіх.

ПОМЕР ОСТАННІЙ З ҐУҐЕНГАЙМІВ.

У місцевості Порт Вашинґтон на Лонґ Айленд біля Ню Йорку помер Соломон Р. Ґуґенгайм, фінансовий потентант та власник великих копалень, у 88 році життя. Це останній зі славної родини Ґуґенгаймів, яка обіймала сім братів. Соломон був звісний зі своєї підтримки для мистецтва і встановив фундацію свого імені. Родина Ґуґенгаймів приїхала до Америки зі Швайцарії і поселилися в Філадельфії. Родоначальник Мейер доробився маєтку на спроваджуванні швайцарських полотен і ґафтів. Цей маєток інвестував в копальних у Колорадо, з яких найславніша є в Лідсвил. Потім закупив копальні срібла в Мексику.

БІЛЬШИЙ СТРАХ ПЕРЕД МОНОПОЛЯМИ НІЖ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИКАМИ.

Вашинґтон. — Завелике зосередження економічної сили в приватних руках призвело до створення великого уряду й великих юній і тепер жене країну до соціялізму — такий погляд виявив перед правничою комісією палати репрезентантів Т. К. Квин, голова підприємства зі своїм іменем у Ню Йорку. Він був давніше віцепрезидентом Дженерал Електрик Компані і зрезиґнував добровільно з того становища саме тому, що існування великих підприємств противиться його переконанні. Він назвав—колективізмом теперішнє зосередження бизнесів в Америці.

МІНІСТРИ ТРЬОХ ПОТУГ ЗІДУТЬСЯ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ

Вашинґтон, 3 листопада. — Міністри закордонних справ трьох потуг, а саме Злучених Держав Америки, Великобританії й Франції зідуться наступного тижня, мабуть в середу або в четвер у Парижі, щоб зробити загальний перегляд закордонної політики усіх трьох держав. Зїзд запропонував британський міністер Ернест Бевин, який твердить, що такі наради не пошкодять нікому, навіть німцям. Французький міністер Роберт Шуман турбується експортом німецьких виробів і тому має свої застережки, а секретар стейту Дін Ачесон виїде до Парижа після конференції з совєтським міністром закордонних справ Андреем Вишинським. Конференція з ним відбудеться з початком тижня.

ПІДГОТОВА ДО ПРИЗНАННЯ КИТАЙСЬКОГО КОМУНІСТИЧНОГО УРЯДУ

Вашинґтон. — З достовірних джерел наспіла вістка, що британський уряд рішився признати комуністичний режім в Китаю. Оповістка про це появиться цими днями. Такий крок Великобританії матиме вплив на її союзників, головно на держави, приналежні до Британської Спілки Народів. З великих держав одні Злучені Держави Америки будуть в клопоті, що тоді їм зробити. Рішальні американські чинники переконані, що їм годі буде опертися загальному напрямкові. Акція китайських і світових комуністів дає притоку до думання, що вони нарочно роблять потягнення, щоб приневолити Америку до признання їхнього режіму в Китаю. До таких потягнень зараховують арештування американського генерального консула Анґуса Ворда в Мукдені, про що китайці не опрлюднили навіть належних вістей, а стримали його каблеграми до американського уряду. Міжтим Америка заборонила вивіз олію й газоліни до комуністичного Китаю, щоб такі припаси не попали в руки Совєтів.

АЛЛЕН В СПРАВІ ПІДТРИМКИ АМЕРИКИ ДЛЯ ТІТА

Асистент секретаря стейту Джордж В. Аллен, який має виїхати як амбасадор до Югославії, сказав на пресовій конференції, що підтримка, яку дає Америка маршалові Тітові, є оправдана. Це перший раз уряд заявляє відверто, що підтримує Тіта. Як підставу до такого становища Аллен подав такі арґументи: Злучені Держави завжди підтримують незалежність націй. Якщо якась нація резиґнує з незалежности, це треба перевести на підставі договору. Нема сумніву, що незалежність Югославії є загрожена Росією. Другим арґументом є це, що Америка рішуче противиться аґресії і тому стала по боці Тіта.

ВЛАСНИКИ КОПАЛЕНЬ ІДУТЬ СОЛІДАРНО.

Вашинґтон. — Власники копалень мягкого вугілля з стейту Індіяни відкинули пропозицію голови майнерської юнії, щоб вести окремі переговори для наладнання страйку. Вони відповіли, що вугілляна справа є загально красвою справою й тому її треба наладнати на загально-красвих підставах.

СОВЄТИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО НОВІ ВІДКРИТТЯ В РАДІЯЦІЇ АТОМУ.

Москва, 4. листопада. — Совєтська Академія Наук повідомила про „нові відкриття" в характеристиці радіяції з атомового ядра, не подаючи точніших вияснень. Президент Академії, Сергій Вавілов, твердить, що совєтські вчені теж встановили характер перших космічних промінів, що приходять з простору в атмосферу землі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ХЕМІК ВІДЗНАЧЕНИЙ НАГОРОДОЮ НОБЛЯ

Стокгольм, 4. листопада. — Цьогорічну нагороду Нобля за наукові досягнення в хемії дістав американець д-р Вилем Френсіс Джіок, професор фізичної хемії на Каліфорнійському університеті. Нагороду у фізиці признано японцеві, д-рові Гідекі Юкава, що є тепер відвідуючим професором фізики на Колумбійському університеті. В цьому році нікому не признано нагороди в літературі, бо ані один з кандидатів не одержав потрібної кількости голосів. Д-р Джіок одержав нагороду за його наукові досягнення в ділянці термодинаміки, зокрема щодо відношення між субстанціями та найнижчою температурою.

ВАЖЛИВІ РІШЕННЯ З.У.А.Д. КОМІТЕТУ В СПРАВІ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

Филаделфія, 4 листопада. Екзекутива ЗУАДКомітету на своєму останньому засіданні поробила такі ствердження і винесла такі постанови:

1. На всіх 7,000 індівідуальних завірень, всесених до ЗУАДКомітету, тільки 500 осіб вирівняли або зложили й більші суми на покриття коштів транспорту спроваджуваних ними скитальців. Около 1,000 осіб зложили на [illegible] суму від 5 до 25 долярів, а 5,500 осіб не зложили на це ані цента.

2. На всіх 1,200 скитальців, спроваджених на родинні завірення, тільки одна третя частина зложила на транспорт повну суму, або й більше, а інші не вплатили досі нічого.

3. На всіх 8,000 новоприбулих імґрантів, спроваджених на безіменні завірення ЗУАДКомітету, тільки 200 звернули вповні або частинно видані Комітетом кошта на їх приїзд і транспорт. Інші досі не звернули ще ані одного доляра. До цеї групи належать теж деякі професіоналісти, яких Комітет не тільки спровадив, але й допоміг їм дістати затруднення.

В обличчі таких фактів, Екзекутива ЗУАДКомітету рішила цею дорогою подати до загального відома, що:

а) Всі родинні і поіменні завірення для тих людей, які ще не приїхали, будуть ЗУАДКомітетом анульовані, якщо спонсори не заплатять повної суми на транспорт найпізніше до дня 11 листопада.

б) На майбутнє ЗУАДКомітет буде вживати тільки нові форми завірень, з тим, що при внесенні аплікації треба рівночасно вплатити $25 на адміністраційні видатки. Повна сума на покриття коштів транспорту з порту до місця призначення повинна бути вплачена негайно після повідомлення, що скиталець в Европі, для якого виставлено завірення, вже одержав европейське імґраційне число.

в) Тому, що в останньому вже майже всі наші громади відмовилися приймати і заопікуватись спроваджениими ЗУАДКомітетом новими імґрантами, Екзекутива Комітету з великим жалем змушена надалі вповні припинити імґрацію на анонімні завірення і допускати її тільки вміру того, як приходитимуть від громад, організацій чи поодиноких громадян зголошення готовости прийняти нового імґранта.

ВІДКРИТО ВИСТАВКУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРАФІКИ В НЮ ЙОРКУ

В четвер 3-го листопада відкрито для глядачів виставку сьогочасної української графіки в Нюйорській Публичній Бібліотеці при 5-тій Авені і 42 стріті. На ній показано оригінальні твори таких українських мистців: В. Баляс, М. Бутович, Я. Гніздовський, С. Гординський, М. Дмитренко, П. Ковжук, Ю. Кульчицький, М. Левицький, А. Малюца, Г. Мазепа, О. Сидомора, Н. Хасевич, Окремий відділ у вітринах показує українські видання з усієї території України й еміґрації. Є там видання львівські з часів під Польщею, видання еміґраційні, переважно з Кракова ї Мюнхену, та 8 книжок видань підсовєтських виставлених для порівняння із збірок Бібліотеки.

Виставка, дбайливо оформлена п. Массі Троттером з Департаменту друків тієї бібліотеки, робить незвичайно культурне враження і доказує, що українське мистецтво має що показати й чужому глядачеві. Виставка відкрита щодня від 9-6 веч. (крім неділь) в салі ч. 112. Вхід від 5-ої Авені, в головному толю вглибині ліворуч.

БРИТАНІЯ ПРИЙМЕ АМЕРИКАНСЬКІ СУПЕР-ФОРТЕЦІ.

Лондон, 4. листопада. — Після завзятих дводенних дебат, британський уряд погодився на американську пропозицію і прийме 70 американських суперфортець Б-29 в рямках американської військової допомоги країнам Атлантійського Пакту.

ВІДРЕМОНТУВАЛИ КРЕМЛЬ.

Лондон, 4. листопада. — Московська радіостанція повідомила про „майже закінчення" ремонту довгих на дві милі мурів Кремля, 19 вежів та п'ять воріт. В повідомленні говориться, що „вежі Кремля сьогодні виглядають як нові, хоча їх побудовано 450 років тому".

СКАНДИНАВСЬКІ НАРОДИ ЗАПОВІДАЮТЬ МИТНИЙ СОЮЗ

Париж, 4 листопада. — Під впливом витвореного війною та її наслідками загального господарського положення в Европі та в рямках цілої системи відбудови знищених війною країн, в европейських господарствах заходять зміни, що матимуть далекойдуче значення теж для політичного розвитку. Идеться насамперед про більшу інтеґрацію господарств поодиноких країн та створення „одного великого ринку", як це в останньому домагався адміністратор Пляну Маршала, Пол Дж. Гофман. У відповідь на це домагання, міністри закордонних справ Норвеґії, Швеції і Данії поінформували вчора амбасадора Пляну Маршала, Авареля Гарримана, що вони задумують почати негайну акцію для створення митного союзу цих трьох країн та скасування торговельних обмежень. Вони рівночасно висловили надію, що їх союз стане вкоротці частиною ширшої господарської інтеґрації европейських країн. На домагання Гофмана вже дала свою відповідь теж Британія, як її канцлер скарбниці, Сер Стаффорд Крипс, заявив, що Британія може прилучитися до цеї акції тільки під кутом інтересів країн камонвелту, даючи їм першенство в своїй торговельній політиці.

О.Н. ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВОРОТУ ГРЕЦЬКИХ ДІТЕЙ.

Лейк Соксес, 4 листопада. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї ухвалив вчора резолюцію в справі повороту грецьких дітей, вивезених червоними партизанами під час громадянської війни з Греції до країн совєтських сателітів. Згідно з урядовими грецькими обчисленнями, більше вже тримають ще досі около 25,000 грецьких дітей в Чехословаччині, Польщі, Румунії і Болґарії.

ЮГОСЛАВІЯ ТЕПЕР ПРОТИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІВ ВЗАГАЛІ.

Лейк Соксес, Один з провідників збунтованого проти Москви югославського „національного комунізму" та член югославського Політбюра, Мілован Діляс, що тепер є членом югославської делеґації в Об'єднаних Націях, заявив вчора, що його країна є тепер взагалі проти всяких комуністичних і соціялістичних інтернаціоналів. Він вважає, що соціялізму не можна будувати при допомозі закордонної ін[illegible]тервенції.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ МАСОВІ ВТЕЧІ НІМЦІВ НА ЗАХІД.

Берлін, 4 листопада. — Місцева преса стверджує дальшу хвилю масових втеч німців зі совєтської зони на захід. Між втікачами є багато осіб, які початково грали визначну ролю в комуністичній політиці. В останньому втік до британців Ганс Еріх Альбрехт, що був головним прокуратором совєтського суду в Потсдамі.

ЧАСТУШКИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Прага, 4 листопада. — Між Чехословаччиною та Совєтським Союзом підписано окремий договір, на підставі якого чеські радіостанції зобов'язуються передавати більше совєтської музики та „інших грограм".

РАДА ЕВРОПИ РОЗГЛЯДАЄ НІМЕЦЬКЕ ПОДАННЯ В СПРАВІ ЧЛЕНСТВА.

Париж, 4 листопада. — Вчора тут почалися наради екзекутивного Комітету Ради Европи, зложеного з 12 міністрів закордонних справ країн, що є членами Ради. На порядку нарад було подання західно-німецької федеративної республіки в справі прийняття її в члени, але в Комітеті виникли непорозуміння щодо процедури і компетенцій, і тому дальші наради в цій справі відложено до сьогодні. Рівночасно повідомлено, що подання про прийняття в члени вплинуло теж від провінції Саарщини, включеної у французьку господарську систему, але з власним самоуправлінням.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ВИБРАВ МІСТО БОНН НА СТОЛИЦЮ.

Бонн, Німеччина, 4 листопада. — На порядку нарад нижчої палати західно-німецького парляменту була вчора справа столиці для нової республіки. Парлямент більшістю 200 голосів вибрав на неї місто Бонн, в якому велися всі підготовчі праці для проголошення республіки та яке цілком звільнено від західної окупації. 176 послів голосували, щоби столицю перенести до Франкфурту.

СОЦІЯЛІСТИ ЗАЛИШАТЬСЯ В АВСТРІЙСЬКОМУ УРЯДІ.

Віденъ, 4 листопада.— Після довших переговорів, австрійські соціялісти погодилися створити спільно з переможною у виборах Народною партією новий коаліційний уряд країни. Стверджується, що першим завданням нового уряду буде вирішити девальвацію шилінґа, достосовуючи його до останньої переоцінки інших европейських валют.

ЧЕСЬКІ ЄПИСКОПИ МАЮТЬ ПРИСЯГАТИ ПЕРЕД ПРЕМІЄРОМ.

Прага, 4 листопада. — Тут офіційно повідомлено, що архиєпископ Беран та всі єпископи мусітимуть присягнути вірність комуністичному режимові перед премієром Запотоцьким. Всі інші священики присягатимуть перед міністром церковних справ або перед місцевими властями. Рівночасно повідомлено про поділ всього духовенства на чотири категорії, визнаючи їм в цих категоріях теж державну платню.

ПОЛЯКИ ЛІКВІДУЮТЬ ЩЕ ОДНУ ГУМАНІТАРНУ ОРГАНІЗАЦІЮ.

Варшава, 4 листопада. — Вилйем Бейн, директор Америкен Джойнт Дістрибюшин Коміті, повідомив вчора, що польський комуністичний уряд наказав припинити дальшу діяльність цеї гуманітарної установи. Після припинення діяльности Міжнародного Червоного Хреста і КАРЕ, це вже третя харитативна організація, що впала жертвою большевицької залізної заслони.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВА САМОСТІЙНА ДЕРЖАВА

Велика радість огорнула делегатів Генеральної Асамблеї Обєднаних Держав, як їх повідомлено, що в Гаазі підписано документ, у якому Голяндія перенесла свої суверенні права щодо Індонезії на Республику Злучених Держав Індонезії й то перенесла „безумовно" і „невідклично". Засумували тільки одинокі представники СССР та його сателітів. Вони одинокі не оплескували цеї радісної події, що навіть там в далекій Індонезії, країні джунглів, нарід добився свого права бути повним господарем на своїй землі.

Голяндія, що правила Індонезією триста років, отсе зреклася усіх тих „аргументів", які досі виправдували це правління і згодилася визнати нову республику цілком самостійною і суверенною, навіть добачуючи в тому кроці нову світлу будучність для обидвох країн: Голяндії та Злучених Держав Індонезії. Коли ж до цього ще додамо, що у вступі до конституції цеї нової республики підкреслено такі речі, як Божу силу, демократію, націоналізм, права людини і соціяльну справедливість, то хіба легко зрозуміти, чому обличчя совєтських делегатів покрилось сумом. Ці великі цінності, як бачимо, принялись уже навіть у далекій Індонезії, слух про них уже дійшов навіть до джунглів. „Голос Америки" готов вістку про це поширити між рабами „найдемократичнішої в світі республики". Що ж тоді буде? До того відпав один з важних совєтських пропагандивних кличів про американський, британський та голяндський імперіялізми. Як тут радіти, як не сумувати!

Такі великі події, як повстання нової держави, хоч довго підготовлювані, не розвязуються самими підписами на документі. Треба буде обидвом сторонам теж і тут докладати дальших великих зусиль, щоб усе увінчалось справжнім успіхом. Це самозрозуміле. Проте велике діло вже започатковане, головні перешкоди усунені. Тепер залежатиме від розуму і такту політичного проводу в Індонезії та Голяндії, щоб розвязати шляхом обопільних уступок ще цілий ряд економічних проблем. Та це вже другорядна справа.

Згадуючи за повстання Злучених Держав Індонезії як самостійної та суверенної республики годі поминути ту ролю, яку відіграли Злучені Держави Америки в цій великій історичній події. Загально відомо, що Індонезія була вже довгий час такою міжнародною проблемою, що заставляла департамент стейту дорікати голяндському урядові кількома наворотами і то навіть в доволі гострім тоні. Це тим замітніше, коли зважимо, що Злучені Держави були завжди з Голяндією в якнайкращих відносинах та що ця країна має багато доброго завдячувати іміґрантам з Голяндії, що були одними з перших, що клали основи під потугу Америки. Індонезія була одначе тою болячкою, що псувала довго ці традиційні добрі відносини, бо Злучені Держави є за безумовну і цілковиту ліквідацію давної кольоніяльної системи правління в цілому світі. Отже нема найменшого сумніву, що голос Злучених Держав заважив дуже багато на цьому, що світ збільшився тепер на одну вільну і демократичну державу. Це треба добре запамятати тим усім, що думають про визволення соток мільйонів людей з неволі в Европі. Коли американський голос заважує навіть на волі в джунглях, то хіба повинен дати себе почути ще голосніше там, де гинуть люди за старою культурою і то гинуть десятками мільйонів через кремлівський терор.

НА ЕКРАНІ ПОДІЙ

В світі продовжується стан ані війни ані миру. Не зважаючи на всі словні вияви „доброї волі" та на всі „тверді переконання" формальних представників поодиноких країн про „можливість життя і співжиття" між двома домінуючими системами: західно-демократичною і совєтсько-тоталітарною, прірва між цими двома світами щораз поглиблюється, і навряд чи сьогодні є ще багато таких наївних, які думали б, що її пощастить засипати чим іншим ніж руїнами нової війни.

На цю тему коротко і ясно висловилася недавно півурядова турецька газета, заявляючи, що по її думці західні союзники поповнили велику помилку, допомагаючи ще навіть закріплювати совєтський режим в Европі після другої війни. Другу помилку поповнили західні потуги, не використавши навіть дипломатично своєї переваги, яку давала їм атомова бомба та чекали аж її матиме теж Совєтський Союз. Сьогодні ще Захід має реальні можливості „так або інакше" розплатитися зі Советами і якщо того не зробить сьогодні — завтра вже може бути запізно. Подібні думки висловив про західно-совєтські стосунки бувший американський командант Берліна, ген. Говлі. Совєтів він називає „колосальними брехунами і обманцями", які навіть з мішка картопель намагаються робити політичну „проблему".

Центром світової уваги є тепер без сумніву совєтсько-югославський конфлікт, що у великій мірі править за фокус совєтсько-західних стосунків. Цей конфлікт увійшов у свою грізну стадію. Після пропагандивної „баталії", яка продовжується, Совєти сконцентрували на кордонах Югославії своїх 9 дивізій, в тому 4 моторизовані. Тіто зі свого боку теж не лишається позаду і проголосив „майже мобілізацію", покликавши до військової служби резерви та задержавши в службі тільки що вислужені річники. Західні союзники, досягнувши великий успіх перемогою національних військ в Греції, „живо заінтересовані" тепер теж в подіях в Югославії.

Проте, познайомлені з большевицькими лайдацтвами політичні знавці ставляться зі серйозними застереженнями до цілої авантюри. Навколо Югославії та її конфлікту з Москвою і сателітами, счинився тепер величезний галас. Тіто відверто і замашисто відбиває совєтські атаки і сам атакує, міжнародні пресові агенції подають щораз нові сензації, деякі вже побачили американську зброю і американських військових представників в Югославії і т.п. Але скептики не перестають остерігати перед можливістю сов. комедії з Югославією, як колись її зроблено з Фінляндією. Першусьогоюгославсько - совєтський конфлікт збільшив надії Заходу на можливість розкладу большевизму з нутра. Бунт Тіта, перманентні чистки в інших країнах сателітів і т.п. дають на це причину. Тимчасом світ довідався про „атомову експлозію" в Совєтах, почервонів вже майже цілий Китай і кусень Кореї, до Японії та до всіх інших країн всіми щілинами як гадюки пролізають московські агенти і взагалі в світі „вариться", червоні черв'яки намагаються з усіх кінців підгризти основи вільного ще світу, а світ, як та жінка, що в залізничій катастрофі втратила цілу сім'ю і все майно а сама ревно заводила „де мої рукавиці". Так думають про бунт комуніста Тіта проти комуніста Сталіна ті, що комунізм знають з усіх боків. Звичайно всі люди можуть помилятися.

На терені Об'єднаних Націй без змін. Видвигається і обговорюється щораз нові справи, вертається до старих і завжди з тим самим вислідом: Совєтський Союз та його сателіти є „проти". З тою тільки різницею, що тепер вже є тільки п'ять голосів проти, бо югославський комуністичний представник вже часом є „за", а часом ані за ані проти. Цікавіших речей сподіваються на початку нового року, як Югославія займе в Раді Безпеки признане їй тепер місце, яке досі займали вірні сателіти. Совєти загрозили, що на югославського представника в Раді вони ніколи не погодяться, але не виявили як вони думають це зробити. Тому що більшість членів О.Н. напевно бажали б собі, щоби Совєти не погодились на це в той спосіб, щоб самі забрались з цеї міжнародної організації, вони навряд чи іншим зроблять таку приємність.

Східно-західна політична гра продовжується в Німеччині. У відповідь на створену західними аліянтами західно-німецьку республику, Совєти створили собі на сході свою німецьку „демократичну республику" і тепер переганяються в обіцянках та у важності. Одні і другі не поступаються.

Під тим самим знаком східно-західних суперечностей стоять теж події на Далекому Сході. Большевики захопили більшу частину Китаю та продовжують захоплювати і ту меншу. Новопроголошений комуністичний уряд має вже сов. визнання, хоча совєтський представник ще засідає разом з представником національного Китаю між „великими" в Об'єднаних Націях. Там же Китай вніс формальне зажалення проти Совєтів за загрозу для миру на Далекому Сході. Злучені Держави і Британія підходять до цеї справи переважно з бизнесової точки зору.

В останньому знову заговорено про можливість приспішеного мирового договору з Японією. Після кількох революцій та під сильним напором Злучених Держав Голяндія признала „безумовну і невідкличну" суверенність Індонезії. В цілій Азії самі азійські народи плянують проти-комуністичний блок, що поступово кристалізується.

На цьому політичному тлі відбуваються загальні господарські переміни, одні з одними тісно зв'язані. Під виразним американським впливом европейські країни практично починають змагати до „одного великого ринку", касуючи поступово взаємні торговельні обмеження.

Це в короткому події, що про них загально говориться та оцінюється. Рівночасно з тим відбувається величанське змагання в організації оборони, розвитку і фабрикації зброї, творення нових ресурсів і нових баз та підготовки нових плянів. І всі роблять це під кутом оборони, запевняючи про власне мирне наставлення. Явній політичній грі, з усіми її сезоновими сензаціями, відповідає таємна для публичної опінії підготова останнього атуту, що мав би цю гру вирішити. З подій та коментарів до них виходило б, що характер цеї розгривки вже давно вирішений і залишається ще тільки проблемою часу.

Несамовита політична спілка

З нагоди передвиборчої кампанії в місті Ню Йорку приходить до інтересних розкрить у таборах конкуренційних кандидатів на посадника міста. Одні з них є оперті на загально звісних фактах, інші на непотверджених вістях. Взаємні закиди й рекримінації не звертали б загальної уваги, якщо б вони були звернені тільки до особи одного або другого кандидата. Міжтим вони звернені більше на адресу політичних груп, а то й партій і тому стають загальнішими ніж можна було передбачувати.

Мабуть найбільш непожаданий закид під теперішню пору є закид спілки з комуністами з огляду на небезпеку, яка йде від Комуністичної партії не тільки для самої Америки але й для вільного світу. Таку спілку часто таврують в Америці як „нечесну спілку" („унголі алайєнс"), тобто таку, яка не визнає прийнятих в культурному світі моральних засад.

Існування такої спілки в недавно-минулому витягнув наверх теперішний кандидат на посадника з рамени Демократичної партії, Вилєм О'Двайєр, який займає становище посадника від чотирьох років, перебравши його з вибору по своїм попередникові, загально відомім посаднику Фіорелі ЛяҐвардія. На передвиборчім вічу в Карнеґі Голл у понеділок 31 жовтня О'Двайєр заявив, що Комуністична партія захопила в свої руки департамент добродійности і з нього тягне фонди на підтримку його політичного противника, Віта Маркантонія, який теж кандидує на посадника. Маркантоніо це формально кандидат Американської Партії Праці, яка від свого початку йде по большевицькій лінії. Таку саму лінію втримує й Маркантоніо не тільки у своїх промовах і заявах, але й підчас голосування в палаті репрезентантів вашингтонського-го конгресу, якої він є членом.

О'Двайєр твердить, що комуністи, опанувавши департамент добродійности, роздають з нього допомогу своїм прихильникам і від них дістають фонди на комуністичну агітацію на вибір Маркантонія. Це значить, що грошей, які складають громадяни Америки на підмогу бідних, вживається на підтримку кандидата, який ворожо відноситься до Америки. О'Двайєр сказав, що таку систему впровадив його попередник, посадник Ля Ґвардія, який був кандидатом злучених партій: Республиканської й Партії Праці і ця система перетривала досі. О'Двайєр обіцює зреформувати департамент добродійности, якщо буде вибраний посадником повновно, бо дотепер він не мав часу цього зробити. На всякий випадок він — як каже — перевів уже реформу в департаменті комунікацій, який теж опанували були комуністи і завжди загрожували застановленням руху на міських собвеях, трамваях і омнибусах.

На відправу проти закидів О'Двайєра в сторону республиканців і Маркантонія не треба було довго ждати. Вже у вівторок сказав другий політичний противник О'Двайєра, кандидат злучених партій, Республиканської й Ліберальної Нюболд Морис, що при

(Докінчення на стор. 3-тій)

В. Оренчук.

Закон про відшкодування

(Під увагу бувшим політв'язням німецьких концтаборів).

Закон про відшкодування для бувших політв'язнів німецьких концтаборів це п'ятьлітні вперті змагання всіх жертв нацистівського терору без огляду на народність. Не зважаючи на прихильне наставлення до цеї проблеми всіх краєвих урядів Німеччини — проект закону був два рази змінюваний. Завдяки вмішанню в цю справу американських окупаційних властей ця зміна вийшла на користь так званих діпістів. Перша редакція виключала цю категорію осіб від користання з цього закону і щойно на категоричну відмову Військового Американського Правління затвердити його Краєва Рада німецьких південних країн не робить в другій редакції різниці між німцями і діпістами. В такій формі Американське Військове Правління затвердило цей закон з дня 5 серпня 1949 р.

На його підставі можуть користати з нього всі бувші жертви націстівського режиму, які в часі від 30 січня 1933 до 8 травня 1945 були арештовані з причини раси, віри чи політичних переконань і з цього приводу понесли шкоди на житті, тілі, здоровлі, свободі і майні. За політичний арешт уважається поліційне і військове арештування, перебування в концтаборах і ґеттах і придпідо карних військових одиниць. Управненим до користання з закону є кожний, який з повижчих причин був арештований і та в дні 1 січня 1947 мешкав на терені Німеччини (пар. 6, 1.), або перед 1. І. 1947 помер (користає рідня), або виємандрував, однак, передтим мешкав в Німеччині, або 1. І. 1947 жив в одним з Д. П. таборів.

Вдови по бувших політв'язнях, їхні діти, чи ті особи, які були на удержанні померших і вони жили якийсь час в Німеччині, а тепер перебувають в Америці — повинні реєструватися теж. Закон говорить про них як „Ґінтерблібене" (позіставші) і трактує їх на рівні з політв'язнями. Винімок становлять ті вдови, що вдруге вийшли заміж і вони тим самим не користають з нього.

Ті політв'язні, які в часі побуту в кацеті, або в тюрмі стратили здоровя (набавилися сухіт, окалічіли в часі бомблення) і це ушкодження перевищує 30% фізичної спроможности — одержуватимуть місячну ренту, яка в певній сумі капіталу може бути виплачена одноразово (пар. 14, 2, 3). Висоту її устійнюватимуть окремо в залежності від поодиноких зголошених випадків. Претенсії до втраченого нерухомого майна можуть зголошувати лишень ті, яких майно було на терені Райху, створеним по 31 грудні 1937 р. Кожний, без огляду на це, яке стратив майно чи здоровя одержить 150 нім. марок ($1 = 3.30 н. м.) за кожний повний місяць побуту в тюрмі чи кацеті як винагороду за позбавлення свободи.

Тому як уповажнений централею Л. У. П. В. в Европі українських політв'язнів на Америку прохаю всіх бувших політв'язнів німецьких концтаборів, їхніх вдів і сиріт в цілі реєстрації подати на мою адресу: **Dr. W. Orenczuk, 21 Brookfield St., Ludlow, Mass.** такі дані: свої персоналія, теперішню адресу, де був арештований, причина арештування, від коли до коли сидів (по-

(Докінчення на стор. 3-тій)

П. ШАНДРУК, Ген. Штабу Генерал-Пор.

МІЛІТАРНИЙ ПОТЕНЦІЯЛ УКРАЇНИ

1)

I. Вступні уваги.

Аналіза такої проблеми як „мілітарний потенціял України" з цілком зрозумілих причин не може бути ґрунтовною та вичерпною. В наших умовинах не можемо мати доступу до необхідних джерельних матеріялів, що на них така аналіза повинна б опертися, та не може вона мати практичного застосування, бо взагалі всі потенціяльні можливости нашої батьківщини використовує ворог. Ми не можемо навіть знати, як далеко поступив розвиток експлоатації всіх потенціяльних вартостей нашої землі та потенціяльних сил нашого народу.

Все ж, так думаємо, така праця не буде зайвою. Вона може і повинна в інтересах майбутнього викликати зацікавлення до ріжних, в ній порушених, проблем — себто, студіювання та опрацювання їх. Вона також може бути у певній мірі схемою праці для наших до такої міри праці підготованих і покликаних вояків, а зокрема — і це є дуже бажаним — вона може бути основою для дискусій в наших комбатанських осередках.

Вважаємо далі необхідним зазначити, що головну увагу в цій праці присвячуємо оцінці тих елементів мілітарного потенціялу України, що мають значення для забезпечення можливости її суверенного державного існування. Є цілком зрозумілим, що в аспекті: неополітичне і сучасне політичне положення України, значення української політичної еміґрації, конечність боротьби українського народу за державність в перманентній небезпеці під загрозою зовнішніх факторів, представлення мілітарного потенціялу України є оперте на тенденції практичного наставлення його аналізи в бік единого потенціяльного ворога — Московщини. Абстрактні дослідження мілітарного потенціялу України в наших умовинах розминалися б з ціллю.

В тексті впроваджуємо та користаємо з модерних понять і окреслень, що відповідають сучасному станові військової науки, яка рівнож поступає відповідно до проґресу всіх духових та матеріяльних надбань людства, з'окремз в галузі технічної культури.

II. Поняття мілітарного потенціялу.

В понятті „мілітарний потенціял" належить бачити органічну, тотальну — себто з використанням повного напруження — спроможність держави (народу) виконати політичні завдання, що обумовлюють її (його) існування, а які в міжнародній ситуації існують в перманенції. Статична сила держави (народу), як підстава її мілітарного потенціялу, повинна бути так з'орґанізована, щоби її динамічний вияв у часі та просторі відповідав кожноразовим політичним вимаганням та завданням. Мілітарний потенціял має границі, що залежать від питомої вартости його складових елементів. Це ствердження висуває засадничий постулят: орієнтування політичних аспірацій (вимагань) держави чи народу на стан її (його) мілітарних можливостей.

Основними складовими елементами мілітарного потенціялу належить вважати: геополітичне положення країни; силу її населення з його духовими та фізичними властивостями; економічну силу країни; державно - політичний поступ країни в аспекті впливу історичних процесів; комунікації, транспорт, організацію запілля; організаційні форми та вартість збройної сили країни в їх еволюційнім розвитку; рівень та кваліятивну вартість технічного і матеріяльного забезпечення збройних сил країни і т. д.

В сучасній добі, коли прагнення людства знайти такі форми співжиття, що виключали б звернення до збройного зусилля як радикального фактора права, є ще далекі від практичної реалізації, мілітарний потенціял треба вважати найповнішим виявом, комплексом повного напруження всіх можливостей країни (народу) в обороні власної самобутности.

III. Складові елементи мілітарного потенціялу України.

Геополітичне положення України належить прийняти за один з основних елементів її мілітарного потенціялу. Воно створило передумови розвитку української державности в історичній перспективі, але воно пізніше у звязку з негацією інших факторів державного існування України було причиною упадку її державности.

Положені на шляху імперіяльних аспірацій Москви до володіння в першій мірі Чорним морем, українські етнографічні землі мають довгий до 700 клм. граничний з нею пас, не позначений жадною натуральною перешкодою. (В мові військовій, це можна було б представити в той спосіб: при повнім напруженні сил москалі (та 100,000,000 природних москалів) могли б виставити на кожний клм. українсько-московської границі 1 дивізію, українці лише 1 полк).

(Дальше буде).

ВІСТІ З Н. Т. Ш.

Від секретаріяту НТШ. — Щоби познайомити наше громадянство з життям і працею найстаршої української наукової установи, Наукового Товариства ім. Шевченка, (в скороченні НТШ) секретаріят НТШ в Ню Йорку буде подавати періодично в цьому часописі вістки з НТШ, подаючи в них цікаві для українського загалу відомості з минулого й сучасного того Товариства. Н. Т. Ш., яке було провідною всеукраїнською установою до війни, занимає також тепер виїмкове становище в культурнім житті нашого громадянства поза межами рідного краю. Воно дальше творить наші культурні цінності непроминаючої вартости й дальше репрезентує українську науку перед чужинцями. Про цю важливу роботу наше громадянство повинно бути постійно інформоване.

Організаційна сітка НТШ. — Примушене покинути місце свого постійного осідку — Львів, НТШ осіло часово в столиці Баварії, Мюнхені, осередку нашої еміграції в останніх роках. Поза централею в Мюнхені, під цю пору існують відділи НТШ в краях, де є більша кількість членів Товариства, а саме тут, в Злучених Державах, в Голандії і Канаді. Приготовляється утворення відділів у Франції, Аргентині й Австралії. В інших краях (Англія, Бельгія) є уповажені НТШ. Основою Товариства є члени-науковці, звані „дійсними членами", які згуртовані по своїм науковим спеціяльностям в трьох секціях: історично-філософічній, філологічній і математично-природничо-лікарській.

Американський Відділ НТШ. — Від 1947 р. існує в Злучених Державах Американський Відділ НТШ на основі грамоти (чартеру), виданого нюйорським стейтовим урядом. До недавна той Відділ гуртував членів Т-ва в цілій Північній Америці, отже й Канаді. Після виникнення окремого Канадійського Відділу, його діяльність обмежується до Зл. Д. До виділу цього відділу належать: проф. Микола Чубатий, голова, д-р Роман Осінчук, секретар, о. Лев Чапельський, парох Елизабету, Н. Дж., скарбник, та члени: проф. Роман Смаль-Стоцький, проф. Лев Окіншевич, д-р Микола Шлемкевич і проф. Ярослав Падох. До Контрольної Комісії належать: д-р Лука Мишуга, редактор „Свободи" в Джерзі Сіті, голова, д-р Лев Добрянський, професор Джорджтавн Університету в Вашингтоні, і проф. Матвій Стахів, редактор „Народньої Волі" в Скрентоні, Па. Домівка НТШ поміщається в Ню Йорку 50 Чорч Ст., кімната 252. Урядування в Товаристві відбувається у вівтірки, четверги після полудня та цілу суботу. Адресувати письма слід так:

Shevchenko Scientific Society Inc., 50 Church St., New York, N. Y., Suite 252.

Члени Американського Відділу НТШ. — Членами Відділу є всі члени НТШ, чужинці й українці, які постійно мешкають на терені ЗД. Зпоміж дійсних членів-чужинців сюди належать: світової слави вчений, професор Принстон Університету Альберт Айнштайн (від 1929 р.) і професор Колумбійського Університету Кларенс Манінг. З українців — давніших мешканців Америки належать: широко звісний американському науковому світові професор Стемфорд Університету Степан Тимошенко, його брат Володимир Тимошенко, професор того ж Університету, Микола Гайдак, професор Міннесотського Університету, Василь Галич, професор каледжу в Супіріор, д-р Мирослав Сенкусь, директор хемічної лябораторії в Тер-От, Індіяна, проф. Микола Чубатий, редактор „Юкрейнієн Кворделі", д-р Роман Смаль-Стоцький, професор Маркет Університету. З новіших прибульців належать університетські професори: Микола Андрусяк (Стемфорд), Зенон Храпливий, професор Ст. Луїс Університету, Кость Кисілевський (Ню Йорк), Василь Лев (Ню Йорк), Юрій Мачук (Филаделфія), Ярослав Падох (Ню Йорк), Володимир Січинський (Патерзон, Н. Дж.), Матвій Стахів (Скрентон) та д-р Роман Осінчук (Ню Йорк) і д-р Микола Шлемкевич (Елизабет, Н. Дж.). Крім дійсних членів до Товариства належить багато звичайних членів, здебільшого кандидатів на дійсних членів, (молоді науковці) та членів-прихильників, які своєю вкладкою $25 річно й датками підпомагають Товариство.

75-ліття НТШ. — Дня 5-го червня 1949 р. минуло 75 літ від перших засновних загальних зборів Товариства (1874 р.) Українське громадянство вважає цей ювілей загальнонаціональним святом й обходить його по всіх краях, де живуть наші земляки. Святкування розпочали величаві ювілейні обходи в Ню Йорку, Дітройті й ін. місцевостях, а закінчить великий науковий зізд у Мюнхені. Українські громади, де ще не було того свята, повинні утворити загально-громадські комітети й конечно відсвяткувати цей ювілей по змозі ще цього року, або на початку нового. Наші патріотичні громадяни не можуть забути, що ювілей НТШ це ювілей національного відродження українського народу. Це за великі роковини, що б їх поминути мовчанкою.

Єпископ Кир Іван Бучко, почесним членом НТШ. — Загальні Збори НТШ, верховний орган Товариства, які відбулися в Мюнхені 9 квітня ц. р. іменували одноголосно Їх Ексцеленцію Владику Івана Бучка, Апостольського Адміністратора українців гр. католиків в Західній Европі, почесним членом НТШ, відзначуючи тим його постійну, батьківську опіку над нашою наукою, а зокрема НТШ. Це відзначення дуже високе. Про те говорять призвища всіх дотеперішних почесних членів НТШ, яких досі було тільки 16. Це були найвизначніші українці за останніх 75 літ, духовні і світські з усіх українських земель, а саме: Володимир Антонович, Іван Верхратський, Сидір Воробкевич, о. д-р Василь Гаджега, Іван Горбачевський, Сидір Громницький, **Михайло Грушевський**, Олександер Конисський, Кость Левицький, Іван Нечуй-Левицький, **Микола Лисенко**, **Юліан Романчук**, Степан Смаль-Стоцький, Осип Юрій Федькович, **Іван Франко і Митрополит Андрей Шептицький.** Кир Іван є під цю пору одиноким живучим почесним членом НТШ. Між іншими його заслугами для Товариства слід відмітити княжий дар Ватикану для НТШ в минулих роках, який уможливив Товариству розгорнути широку наукову й видавничу діяльність.

Проф. Чубатий членом Академії Політичних Наук в Ню Йорку. — Академія Політичних Наук в Ню Йорку, що має свій осідок на Колумбійському Університеті, та громадить вчених американців для студій питань біжучої американської політики запросила в свої члени проф. М. Чубатого, містоголову НТШ та редактора „Українського Квартальника". Академія Політичних Наук відбуває два рази до року свої публичні засідання, на яких обговорюються основні питання біжучої політики. Вона видає свої дві періодичні публікації: "The Political Science Quarterly" та "Proceedings". Це відзначення проф. Чубатого є з одного боку ствердженням успіху його науково-інформаційної праці про Україну серед англо-саксського світу, а з другого боку доказом зросту зрозуміння справ України серед поважних політичних кол Америки.

Перший зшиток Енциклопедії Українознавства видрукований. — Появився перший зшиток Енциклопедії Українознавства, яку видає НТШ для відзначення 75-літнього ювілею свого існування. Ця книга є вислідом дволітньої, збірної праці около сотні найкращих українських вчених і громадських діячів. Вона дає науковий, хоч при цьому приступний для всіх, огляд цілого знання про Україну й буде настільною книгою кожного українця. Ця книга вийде також у чужих мовах. НТШ приймає замовлення на Енциклопедію і, на бажання, висилає проспект тієї книги.

Запрошення НТШ на ювілей Академія Наук в Конетикат. — В місяці листопаді ц. р. Академія Наук в Конетикат, третя найстарша американська наукова установа, обходить 150-літній ювілей свого існування, на яке запрошено зпоміж українських установ тільки Н. Т. Ш. Є це великим відзначенням нашого Товариства, а зокрема його Американського. Відділу, бо вона показує, що американський науковий світ належно оцінив працю НТШ та уважає його рівнорядним з іншими науковими установами світа. НТШ удержує з тією Академією звязок від десятків років. Виділ делегував на то свято свого голову проф. Чубатого.

Нові дійсні члени НТШ приїхали до Америки. — З масою українських нових імігрантів прибули до ЗД останньо такі відомі вчені — дійсні члени НТШ: проф. Григорій Махів, проф. Михайло Ветухів, проф. Віктор Доманицький і проф. Микола Міщенко. Щоб познайомити наше американське громадянство з цими й іншими, що прибули раніше сюди, визначними нашими членами, у „Вістях з НТШ" будуть подавані короткі інформації про них.

Несамовита політична спілка

(Докінчення зі стор. 2-гої)

виборах в 1945 р. О'Двайер самий умовлявся з Маркантонієм за підтримку при виборах і її дістав, отже він не має причини нарікати на комуністів за опанування департаменту добродійности, бо вони панують там за його згодою.

Республіканська газета „Ню Йорк Сан" вийшла водночас з закидами проти Нюболда Мориса, що його підтримує Ліберальна партія, яку теж опанували комуністи.

З усього того виходить, що „яке їхало, таке здибало". Ні О'Двайер, ні Нюболд Морис не є комуністами, однаке один з них давніше, а другий тепер дістає підтримку від комуністів на підставі умови.

Спілки великих партій з меншими це звичайне явище в кожній країні, отже нічо дивне, коли таке трапляється в Америці. Бувають різні партії, які себе взаємно поборюють, однаке, як прийде якийсь спільний ворог, тоді вони лучаться на якийсь час. Та коли мова про спілку з комуністами, все одно, посередню чи безпосередню, то тут справа виглядає інакше. Що Маркантоніо не признається до комунізму, однаке грає в комуністичну дудку, це не новина. Що він використує міський департамент добродійности для дарунків бідним порторіканцям, які тисячами приїздять до Ню Йорку і на яких Маркантоніо розбудував свою силу, це загально звісне. Не менше звісне теж, що департамент добродійности опанований комуністами, як донедавна були опановані ними нюйорські підземні залізниці і загальний транспортовий рух.

Одно тільки дивне, а саме, чому все те діялося за мовчанкою політичних противників колишнього посадника Ля Ґвардії, і чому цього не виявив прилюдно давніше його наслідник, Вилієм О'Двайер.

В одній зі своїх промов сказав недавно Віто Маркантоніо, що О'Двайер чесна людина в приватному житті. Однаке, коли йдеться про політику, то тут діло інакше. Виглядає, що може бути так, що особисто чесна людина може бути нечесною в політиці. Проте й тут „нечесть" має свої границі. Може бути нечесна політика, яка грозить небезпекою одиницям, групі, або й партії. Коли ж ідеться про небезпеку для нації, тоді таку нечесть треба осуджувати інакше.

Нечесна спілка з комуністами в нюйорській, а теж і в загально краєвій політиці, почалася вже давно. Практичні політики повинні знати, що іграшка з вогнем є завжди небезпечна. До того таке братання з комуністами є нічим іншим як прилюдним згіршенням. Раз заломиться мораль у високих колах, вона знищить мораль серед широких кол. На кого ж тоді спаде відповідальність за це, що може стати в критичному моменті трагедією цілої нації?

ПЕРЕГОВОРИ ДЛЯ ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЇ ЕВРОПЕЙСЬКИМ ДЕРЖАВАМ

Вашингтон. — Уряд Злучених Держав веде переговори з вісьмома европейськими державами для постачання їм зброї вартости біліона долярів. Департамент стейту приготовив начерк умови, однакової для всіх країн, які будуть діставати таку допомогу. Головне зобовязання країн таке, що вони не мають уживати зброї призначеної на оборону Европи для скріплення своєї армії, тільки на цілі, які були умовлені в Пакті Взаємної Оборони з 1949 р. Умову вважається за обосторонну між Америкою й такими країнами: Бельгія, Голандія, Люксембург, Італія, Великобританія, Данія, Франція й Норвегія. Такої умови не підписують такі країни, що належать до Атлантійського Пакту: Канада, Португалія й Ісландія, бо вони не домагалися зброї для оборони на підставі загальної програми.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 19.

Відділ:		Жертва:
	Paul Wacek, передпл.	$ 5.00
	Омелян Мільчук	3.00
	Д. Кузьма	3.00
	Марія Золя	2.00
	Stephen Anthony, передпл.	2.00
	Gorilak Helen	2.00
	Anna Neugebauer	2.00
	А. Нагірний, передпл.	2.00
	Володимир Ботулінський	1.00
	Захарчук Антін	1.00
	Мокашок Віра	1.00
29	Andrew Englot	2.00
45	Андрій Гомка	2.00
52	Ілія Вавришин	2.00
52	Василь Бурко	2.00
52	Ілько Процишин	2.00
52	М. Федорів	2.00
52	Іван Шило	1.00
54	Василь Добчанський	2.00
57	Текля Постоловський	2.00
66	Босий Василь	3.00
66	Лазорчик Іван	2.00
66	Цомпель Яків	2.00
66	Верескла Кирило	2.00
66	Федишак Леон	2.00
70	Антін Малоца	2.00
76	Петро Сапун	2.00
76	William Salabun	2.00
76	Іван Третяк	2.00
76	Іван Дубей	1.00
80	Ласкевич Іван	2.00
84	Петро Дудко	2.00
94	Дмитро Васько	2.00
96	Іван Лапіцький	2.00
109	А. Копильчак	2.00
119	Марія Євук	3.00
121	Леон Голіят	2.00
130	Нестор Стешин	2.00
133	Теодор Шатинський	2.00
133	Макар Лин	2.00
146	Т. Коновальська	2.00
155	Анна Пікус	2.00
155	П. Щуцький	1.00
156	Новак Василь	2.00
156	Іщук Микола	2.00
156	Мамут Йосиф	2.00
156	Пітгорецький Іван	2.00
156	Закорчемний Павло	2.00
156	Муляр Микола	2.00
156	Кагуй Микола	2.00
156	Єдинак Михайло	2.00
156	Ткач Стефан	2.00
156	Кучера Данило	2.00
156	Гера Михайло	2.00
156	Закорчемний Матвій	2.00
156	Давид Іван	1.00
156	Кічула Іван	1.00
158	Anthony Ottenbreit	2.00
167	Дмитро Медецький	5.00
187	Іван Чупрун	2.00
192	Ангел Олекса	2.00
204	Катерина Гагон	2.00
204	Григорій Салюк	2.00
210	Антін Струк	2.00
210	Михайло Верхоляк	2.00
235	Михайло Денько	2.00
235	Йосиф Бобак	2.00
237	Куріци Михайло	2.00
241	Корнило Фірман	2.00
245	Йосиф Сабат	2.00
256	Юрій Жук	2.00
274	Цицик Стефан	2.00
279	Микола Оленчук	3.00
281	Іван Довгань	2.00
286	Михайло Янощак	2.00
291	Вовк Михайло	1.00
292	Яцко Демчук	2.00
298	Д-р Корнило Савіцький	2.00
299	Михайло Дулиявка	2.00
305	Микола Батіг	2.00
305	Михайло Тихоневич	2.00
305	Микола Максимчук	2.00
305	Дмитро Гайдамака	1.00
315	Осип Білоґан	5.00
320	Микола Яремко	2.00
324	Кухарський Петро	2.00
334	Г. Котик	2.00
347	Павло Старжевський	4.00
351	Іван Козар	3.00
351	Іван Гальковнч	3.00
353	Микола Василюк	5.00
353	Михайло Кметь	2.00
361	Мазурик Григорій	2.00
379	Володимир Кашуба	2.00
388	Гр. Лебішак	2.00
414	Марія Кісіль	2.00
477	Іван Волошин	2.00

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Закон про відшкодування

(Докінчення зі стор. 2-гої)

дати всі тюрми і кацети з поданням дат часу побуту), ким був звільнений, де по звільненні мешкав (подати адрес і зону), коли виїхав з Німеччини, та чи має документи з кацету, чи зверифікований Міжнародною Комісією в Мюнхені при Гете Штр. Для ясности всім подаю, що в Мюнхені при Державнім Комісаріяті для расово і політично переслідуваних баварського правління була створена Верифікаційна Комісія, зложена з представників поодиноких народів, яка приймала і усувала з рядів політв'язнів в залежності від їх політичного характеру. І саме мені припала честь з рамени Л. У. П. В. впродовж чотирьох літ заступати інтереси наших політв'язнів перед Державним Комісаріятом, тому у всіх ваших сумнівах чи неясностях пишіть на подану адресу.

Звертаю увагу, що фальшиві дані про побут в кацеті, чи продовження часу перебування можуть лишень петентові пошкодити, бо Державний Комісаріят розпоряджає картотеками з усіх німецьких концтаборів. Деякі в'язні стидалися подавати як причину арештування — Расешанде. Виясняю, що це є теж жертва гітлерівського законодавства і згідно з інтерпретаціями Комісії такі особи уважаються за політв'язнів.

Повищий закон жде виконавчого розпорядку німецького правління і він вирішить про технічне його переведення. Нема сумніву, що це вкоротці наступить, а цей час використайте на своє оформлення.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Перший виступ Українського Оперового Ансамблю.

Неділя 16 жовтня у нас пройшла з великим ентузіязмом. Перший виступ Українського Оперового Ансамблю вийшов блескучо! Численна публика оваційно вітала шановних артистів-співаків і їх музичного керівника Богдана Пюрка.

Я не всилі писати музичної оцінки прямо тому, що мене теж охопив загальний ентузіязм разом з цілою авдиторією. Годі за перший раз в такому випадку кермуватись музичними рямцями, коли грають на струнах душі захват і сентимент. Тому мої слова будуть загальним признанням для цілого концерту.

Атмосфера цього першого виступу Оперного Ансамблю, була перш завсе окружена авреолею обопільної сердечности між публикою і артистами. Співаки це божі птиці і бажають загального тепла і сонця і в цьому виступі було те тепло і прихильність авдиторії до співаків. Було так, що співаки у своїх піснях передавали усі свої сердечні почування, співали з великим піднесенням, а рівночасно вдячна авдиторія гарячою сердечністю відплачувала своїм співакам-соловіям!

Концертова програма була широко змістовна, почавши від українських народніх мотивів до найвищої клясики своєї і світової.

Були сольові виступи Михайла Мінського, цінного барітона, на якого вже з інших його виступів музична критика звернула пильну увагу. Сьогодня він студіює і приготовляється до опери під керівництвом доброго знатока голосу. При добрій і пильній праці можна сподіватись світлих успіхів в музичній карієрі шановного співака. В недільному концерті співав він „У мене був коханий рідний край" Лисенка, арія з опери „Кармелюк" Костенка і „В гаю зеленім" Ніжанковського.

Лідія Горн, драматичний сопран, тільки що вступила на американську землю, як припала душею до композиції Гайворонського „Як їхалам з Гамерики до дому". Потім ще співала арію Сантуцци з опери „Кавалерія Рустікана" Маскані і вперше ми почули арію з української опери-казки „Івасик Телесик" Фоменка. Артистка посідає плеканий голос з добрим драматичним оформленням.

Михайло Ольховий, бас, у свойому голосі і виконанні передає дуже оригінальну добродушність і легкий та приличній гумор. Його репертуар складався з арії з опери „Тарас Бульба" Лисенка, „Ой у полі верба „Ярославенка і „Казав мені батько" Лисенка. За його теплоту в голосі і чистий гумор, авдиторія викликувала його богато разів.

В українському костюмі у першій часті концерту явилась на сцені, наче квітка з рідного поля, Наталка Носенко і проспівала „Вечірню пісню" Стеценка і дві народні пісні Чишка. Голос у неї ліричний сопран дуже милої краски і особливо добре і теж з гумором передала „Чечотку" яка була їй дуже до лиця і припала усім до вподоби.

Ігор Зайферт! Ох, цей високий романтичний тенор! Він прямо ласкає слухачеві душу, коли співає українську лірику, як „Із сліз моїх любко зродилось" Січинського. Потім ще „Дума про Ничая" Січинського. Очевидно, авдиторія його, як і попередніх співаків, викликала бурями оплесків по кілька разів.

Першу частину концерту закінчено цілим ансамблем, пластовими піснями. Це композиції патріотичного характеру, які написав знаний загально українським кругам д-р Василь Витвицький, до слів Ю. Пясецького і Р. Купчинського: При Ватрі, Лісова Пісня і Віють Прапори.

Друга частина концерту почалась дуетами із світової слави опер. Михайло Мінський і Наталка Носенко співали дует з „Паяців" Леонкаваллля. Ігор Зайферт і Лідія Ґорн — дует з опери „Тоска" Пуччіні. Слід замітити, що усі оперові арії і дуети були співані в українській мові і це з окрема було великою новістю.

Дуже блескучо вийшов цілий ансамбль у жартобливих піснях основаних на народніх мотивах і тексті. Ці жартобливі пісні артисти передали з надзвичайним гумором і булй вони дуже близькі українській душі. Закінчено програму куплетами Барінкая (Зайферт) на тлі цілого ансамблю з опери Штравса „Барон Циганів". При фортепіяні давав безконечну і дбайливу піддержку своїм співакам, музичний керівник ансамблю — Богдан Пюрко. Вдячна і захоплена авдиторія викликала і викликала співаків-артистів а артисток нагороджено китицями великих хризантемів. Концерт був тріюмфальним успіхом!

Зачуваємо, що Український Оперовий Ансамбль вибирається на концерт до Шікаґо уже 20 листопада. Бажаємо йому найкращих успіхів!

—o—

По концерті, старанням комітету Прихильників Української Пісні, влаштовано для артистів приняття - комерс у привітній і гостинні домівці п-ва Андрія і Марії Градовських, в часі якого ще промовляли декотрі члени комітету, як: Іван Атаманець і його дружина п-ні Марія. Потім Тарас Губіцький, директор Дітройтської Молодої Симфонічної Оркестри, Стефанія Цимбаліст, Микола Шустакевич, що проводив комерсом, адв. Іван Панчук, голова ЗУАДК і Юліян Ревай, голова „Самопомочі". Усі бесідники підносили успіх концерту і давали признання співакам. В кінці ще промовляли артист Ольховий і директор Ансамблю, Богдан Пюрко, висловлюючи комітетові і широким українським колам Дітройту і околиці подяку за сердечне пертя.

Юлія М. Шустакевич.

Голоси Читачів

З приводу вистави української ґрафіки

Майже всі ми відчуваємо потребу відвернути увагу від буденщини, іноді сірого, нецікавого життя, буття й звернутися до іншого світу — мистецького світу. Один бачить цей світ у красній літературі, другий в архітектурі, скульптурі, малярстві; цей в поезії й музиці, той у театрі, кінематоґрафії, фотоґрафії, чи тим подібнім полі, що звязує різні галузі мистецької творчости.

І хоч мистецтво як таке едине, виявів творчого духа є тисячі. І мабуть завжди цілллю мистецтва було й є творення краси. Коли цей, що працює фарбами, чи різьбить на камені, або ще інший складач на струнах, чи в ритмі слів має можність, творчу силу, викликати це естетичне враження на глядача, чи слухача, тоді він мистець, творець краси.

Щоби мати нагоду відорватися на кілька годин від буденщини, щоби зацікавитися виявами творчого духа й оцінити працю мистців, скрізь по Америці призначено тиждень 1—7 листопада American Art Week.

Якже ж мило й інтересно довідатись, що й український творчий дух не дрімав тут на іміграції. Бо от в часі того тижня буде відкрита в Публичній Бібліотеці в Ню Йорку виставка сучасної української ґрафіки. Експонат на цю виставку зібрав мистець Святослав Гординський, що також написав до Українського Квартальника в англійській мові ще в минулому році цікаву статтю про українське ґрафічне мистецтво.

Побажаним було б, щоб теж появилися зараз статті на подібні теми, щоби познайомити наш загал з цею так мало знаною галуззю українського мистецтва. Писане слово з виставкою причиниться чимало до культурного виховання не одної й не одного з нас.

Марія Л. Семенина,
Нотлей, Н. Дж.

Спортові Вісті

ПЕРШИЙ ВИСТУП У. С. К.-у В ГРАХ ЗА ЧАШУ АМЕРИКИ.

В неділю, дня 6. листопада 1949 відбудуться великі футбольні змагання У. С. К.-у (Ню Йорк) з Prague A. F. C. (New York) з циклю гор за чашу Америки.

Початок змагань: точно в год. 2:30 після полудня.

Змагання відбудуться на Hunts Point Stadium (Bronx, N. Y.)

Доїзд до грища: З Grand Central Station 42nd St. **береться** Lexington Ave. Subway, **що йде до** "Pelham Bay" **(локал) до** Hunts Point Ave. Station (163 St.), **де береться трансфер 2¢ на** Bus 163rd St. "Crostown Bus", **яким їдеться на схід до грища.**

ПОДЯКА

Почуваємось до милого обовязку, зложити щире українське „Спасибіг" Вп. Панству Прудиусам з Бруклина за безінтересовну допомогу в переселенні нас з Австрії та Німеччини до З.Д.А.

Цікавих, що до їхньої тихої, муравлиної праці при переселенні українців до З.Д.А. відсилаємо до статті, поміщеної нашими скитальцями в Австрії в одному з чисел „Нового Шляху", канадійського тижневика з 1948 р. п. з. „101 Афідавіт". Коли візьмемо пі. увагу факт, що на протязі двох повних років, наші Добродії-Спонзори перебули тяжкі хвороби й не працювали, а жили з маленької заробітної платні знаного всім українцям сина Богдана, спортового організатора й члена СТ. „Україна" в Европі, а від 3 років менаджера й рецензента Українського Спортового Клюбу в Новому Йорку, то їх заслуги, при акції переселення могутніють та ставлять їх на першому місці серед усіх українських родин З.Д.А. Їх праця, при допомозі ЗУДАК-ві в справах переселення українських скитальців, підносить їх на найвижчий вершок слави, а їх добрі діла, як гостинне приняття, допомога в підшуканні мешкань й праці нам всім перейдуть до української історії нової іміграції, як взір гідний наслідування прийдешнім поколінням. Не від речі буде довести до відома всіх українців факт, що мимо слабого здоровя, втраченого в комуністичній тюрмі в Банській Вистриці на Словаччині, та загарбання большевицькими партизанами всього майна — зараз по приїзді в 1947 р. до З.Д.А. стає та примірна рідня до праці та допомоги братам й сестрам скитальцям в Европі. Мимо ради лікарів, шанувати своє здоровя сотник Петро Прудиус в початках 1948 р. забрався до праці над переселенням хору „ВАТРА" з Австрії до З.Д.А., одержавши запевнення Католицької Місії в Ню Йорку, що по зложенні афідавітів для членів хору та їхніх родин, вона перевезе їх першим збірним транспортом з Европи до З.Д.А.

Він не жаліє ні труду, ні гроша й на протязі кількох місяців збирає завірення в стейтах: Ню Йорк, Ню Джерзі й Пенсилвенії, передаючи їх до дальшого полагодження Католицькій Місії.

Новий бил, що став законом на допущення до З.Д.А. нових 205 тисяч осіб ДіПі перечеркнув всі його труди. Треба було починати наново збирати нові завірення на працю та мешкання. Він звернувсь до всіх добродіїв хору „ВАТРА" з запитом — чи вони підпишуть нові завірення, а коли одержав потверджуючі відповіді — почав працю наново!

Слабше щоденно здоровя в наслідок хвороби, брак відповідної готівки на виїзди та мовчанка директора хору д-ра Л. Туркевича, що в міжчасі виїхав в Канаду, це причини, які не дали сотникови самому довести до УСПІШНОГО кінця зачатого ним діла.

Треба було видіти на лиці Його радість, коли по відбутій недавно операції в шпиталі Вальдалля, Н.Й. — ми були припадковими свідками — щирої втіхи, коли то з принесених нами газет сотник довідався, що хор „ВАТРА" старанням українців Филаделфії в дорозі до З.Д.А.

Запитаний нами з якого приводу радіє, вишептав немічними устами: „Слава, братам українцям Филаделфії й ЗУДАК-ові, що зачате мною діло довели до кінця, а я, вернувши до здоровя, буду міг особисто стрінутись з членами хору, радуватись з їх приїзду, та чудуватись українською піснею".

Хай Господь милосерний й свята Пречиста Почаївська Матір Божа, опікунка сьогодні ще поневоленої, а завтра вже вільної й самостійної України, дасть Вам, Найдорожчі наші Добродії й Спонзори, прожити сотню років та вернутись щасливо на Рідні Землі Батьківщини — в що Ви, може найбільше з нас всіх, вірите й це хай станеться.

Теодор і Еленор Гринів; Мих., Роза і Андрій Шуль; Софія Королюк; Орися Рихосевич; Емілія і Рената Козіцькі; Лідія і Роман Литвин; Антін Луцків; Михайло Король; Антін Зварич з сином і невісткою; Іван Стасів; Василь і Евфрозина Фіцик; д-р Мирон Гоца зі сином; Фелікс Борисевич з женою і сином.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Тейлор" в дні 7-го листопада:

Абрамюк Васаль; Бутко Василь, Братчик Павло, Фещур Антін; Франт Василь, Марія, Анна; Ґаландюк Йосиф, Ярослав; Гордієнко Григорій; Йошко Тадей; Ґорб Павло, Юлія, Олександер, Людмила; Галавай Василь, Йоган, Генрик, Теодор, Софія; Гаецький Іван; Іваськів Аркадій; Козак Петро, Анна, Роман; Лемішка Олександер, Марія, Орися; Лещук Михайло; Луцишин Федір; Лучицький Микола; Маркевич Олександер; Мельничук Петро, Мирослав; Міх Василь, Катерина; Мігнович Василь, Ничай Микола, Пасюк Анна, Наталія, Ольга, Гелена, Юрій; Пастушевич Омелян; Подлуський Марія; Прапко Василь; Пундзяк Іван, Розалія, Гелена; Романюк Іван; Самус Прокіп; Стеренчак Михайло; Таний Микола; Вайлак Володимир, Вознюк Арсеній, Марія, Лідія, Софія; Вробель Войтіх; Загородний Ярослав; Закревський Андрій, Кусмин Йосиф, Бучма Евген; Чернюк Михайло; Дубас Микол; Ґорб Максим, Матрона; Гавлилець Василь; Горайський Іван; Єдліцький Милайло; Кучма Мирослав; Куз Іван; Лозинський Олекса; Мисишин Марко; Романів Омелян; Вупіс Стефан.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОШУКУВАННЯ

МИХАЙЛО ВАПЧАК і сестра **ЯГНІШКА**, родом з села Медови, пов. Бережани, пошукує рідних і знайомих. Хто знає про таких, або вони самі, прошу голоситися на адресу:

STANLEY SELINSKY
R. F. D. 2, Sterling St.,
Hicksville, L. I., N. Y.

Пошукую двоюрідних братів **ВАСИЛЯ ШАПОВАЛА** і **АНДРІЯ КОРНІЙЧУКА**, котрі походять із Київщини, і своїх знайомих **ДАНИЛА ХРЕСНЮКА** та **ДМИТРА П'ЯТИСІРСЬКОГО** також із Київщини. Хто знає про них, або вони самі, прошу повідомити на адресу:

IWAN POPYK
Hostel Trenley Park Sturry,
Canterbury, England.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Подаємо до відома членам Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, щоз бори відбудуться в суботу, 5. листопада, в укр. прав. галі, 675 Савт 19 вул., в год. 7:30 ввечір. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Г. Дорошенко, предс.; А. Варан, кас.; А. Мудровський, секр.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ТАРЗАН, ч. 2212. Чедвик розсброєний.

Перестрашений криком, який спиняв кров у жилах, Чедвик повернувся й побачив Мімбу.

Одначе вид опаленого сонцем велетня, спадаючого з дерева, приневолив його схибити.

На відгук Чедвикового вистрілу Мімба повернувся взад.

Миттю кріс провідника опинився в корчах.